

KUNST &kritikk

SELVPORTRETTET:

Marit Victoria Wulff Andreassen

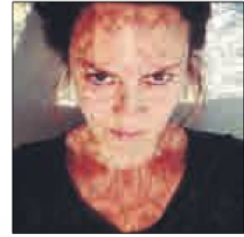
- Hva ser vi på bildet?

- Ansiktet mitt, med en projisering av skissen til verket «Velsigna Rund» (2004) over. Jeg remastrer verket for tida. Det er en mandala satt sammen av kjønnsorganer. Den første jeg tegnet er 200 x 250 cm og befinner seg i et ventrom i Harstad, bak en yuccapalme.

- Hva syns du om selvportrettet som sjanger?

- Før var selvportrett noe kunstnere drev med, nå er det noe alle gjør. Som den kikkeren jeg er, syntes jeg det er svært underholdende. Når det gjelder old school kunstselves er det Frida Kahlo og Francesca Woodman som ruler.

Astrid Hygen Meyer

En rik utstilling som skriker etter utdypning og debatt, mener

Av jord er du kommet

Øivind Storm Bjerke
KUNST

«Gjennom naturen – en røff guide»
Stenersenmuseet, Oslo
Står til 14. desember

ANMELDELSE

Fra fremmedgjøring til visuell poesi: Stenersenmuseet har skapt en forfriskende utstilling om naturen og vårt forhold til den.

Det er utvilsomt aktualitet og kraft i utstillingen «Gjennom naturen». Den tar opp problemstillinger som naturødeleggelse, hvordan naturen beskrives og hvordan vi forholder oss til den. Med en slik tilnærming blir det liten plass for det spontane, naturregistrerende maleriet, det mange av oss kanskje forventer i en utstilling der naturen står i sentrum. Det er forfriskende.

I grenselandet mellom design, kunst og forskning finner vi prosjektet «Kau-

FAKTA

«Gjennom naturen»:

- Prosjekt som vises på Munchmuseet, inkludert Steenersenmuseet, og Naturhistorisk museum fram til januar 2015.
- Utstillingen «Gjennom naturen – en røff guide» skal vise hvordan kunstnere reflekterer over naturen og vårt forhold til den.
- Den inneholder også fossiler av forhistoriske marine øgler fra Svalbard og botaniske tegninger fra Naturhistorisk museum.

rene» av Erle Stenberg, Elin T. Sørensen og Stein T. Sørensen. Det er en omfattende installasjon som visuelt framstår som rimelig kakofonisk. Plastavfall feid opp fra havbunnen, veggtegninger med animasjoner og et kunstig rev av betongstøpte undervannshus kjemper om å tiltrekke seg oppmerksomhet. Det blir vanskelig å oppfatte hva dette egentlig skal handle om uten å fordype seg i forklarende tekster.

Book & Hedens lille monter med skulpturer av bier,

Knusktørre katalogiseringer av fakta blir til visuell poesi.

geitrams og nattsvermere i sølv gjør et ganske annet umiddelbart inntrykk. Vakre er de også. Monteren er

plassert i et rom med projeksjoner av to av kunstnerparets naturvideoer, som utfolder seg i et dvelende filmatisk språk. Som så ofte er det enkle det beste.

Siri Harr Steinvik utmerker seg gjennom konsekvent å forfølge en idé. Ideen er å lage et maleri av hvert eneste av verdens atomkraftverker. Serien av malerier minner oss om den form for typologisk tilnærming til motiver vi kjenner fra registreringsarbeider. Steinvik bygger på fotografier av anleggene. De omformes til stiliserte skildringer av anleggene og løfter fram anleggenes sterile funksjonalitet. En kjedelig, repetisjon av visuelle elementer som samler seg til hva som kan minne om et plansjeverk. Samlet sett gir det et sterkt inntrykk av en visuell retorikk som nærmest er tappet for følelser. Bedre bilde på fremmedgjøring ser man sjelden.

Et lite antall verk faller innenfor en den naturlyriske abstraksjonen i etterkrigstiden, som vokste ut av møtet mellom internasjonal abstraksjon og hjemlig naturmaleri. Jacob Weidemanns malerier fra omkring 1959–61, med skogbunn som motiv, er et samende symbol for denne symbiosen

av naturromantikk og modernisme. Hans store bilde på utstillingen står fram som et av hovedverkene i denne

sjangeren. Naturlyrisk abstraksjon har i dag et tilsvarende hos den svenske kunstneren Andres Eriksson. Hans myndige, vakre og sikkert komponerte bilde viser at konvensjonelt maleri fortsatt har sin misjon. Sammenstillingen av maleriet med kunstnerens små bronseskulpturer og avstøpninger av fossiler av en øgle, utlånt fra Naturhistorisk museum, peker på en ambisjon om intuitivt å gripe den svimlende følelsen av å være del av allnaturen, som ligger i bunnen av kunstneriske

tilnærminger til forestillinger om det sublime.

Gjennom vitenskapens kartlegging av fortiden skapes et ganske annet tidsbegrep enn forestillinger om tid basert på egne erfaringer. Mer beskjeden, men kanskje vel så virkningsfull er den stille poesien i Tor-

Fant Monet-maleri

Et landskapsmaleri av den franske impresjonisten Claude Monet har nylig blitt funnet i leiligheten til den tysk kunstsamlere Cornelius Gurlitt, melder den britiske avisa The Guardian. Nå skal etterforskere undersøke om maleriet kan stamme fra nazistenes plyndringer under andre verdenskrig. Sammen med Monet-maleriet ble det også funnet 1.280 andre kunstverk i München-leiligheten til Gurlitt.

DEUL

OSLO: I dag blir det kjent hvilke kunstnere som er valgt ut til årets høstutstilling. 2258 personer sendte inn søknader denne gangen, og juryen med leder Vanna Bowles i spissen har plukket ut 82 kunstnere til å stille ut på Kunsternes Hus.

HF

”Kanskje er det også noe tiltagende traktoraktig over pseudo-formalismen i Faldbakkens senere produksjon.

STIAN GABRIELSEN ANMELDER MATIAS FALDBAKKEN PÅ KUNSTKRITIKK.NO

Klassekampens anmelder Øivind Storm Bjerke:

ETTERTANKE: Torbjørn Sørensens akvareller er preget av en ettertenksom meditasjon over livets sårbarhet, skriver Øivind Storm Bjerke.

FOTO: MUNCH-MUSEET

bjørn Sørensens akvareller av fugler og jordhauger. De er preget av en ettertenksom meditasjon over livets sårbarhet og det evige kretsløp.

Helene Sommers video «No Mans Land» utmerker seg gjennom en sofistikert bruk av kryssklipping av et materiale hentet fra spillefilmer, dokumentarer og stillbilder. Det som her graves fram er iscenesettelsen av erobringen av polenes isøde. Det er tankevekkende og ironisk.

Espen Sommer Eide og Kristin Tårnesviks installasjon med utgangspunkt i biologen Emil Korsmos arkiv over ugress, har en konsis og poengtert enkelhet som gjør helheten til et meditativt rom med intens uttrykkskraft. Knusktørre katalogiseringer av fakta blir til visuell poesi.

Ellers byr utstillingen på et gjensyn med Marius Heyerdahl (1938–1979). Heyerdahl er nærmest en mytisk skikkelse i norsk kunst. Mange av hans verker ble

PROSJEKT: Siri Harr Steinvik utmerker seg gjennom konsekvent å forfølge en idé: å lage ett maleri av hvert eneste av verdens atomkraftverk.

FOTO: KUNSTNEREN

POETISK: «Korsmos ugressarkiv» av Espen Sommer Eide og Kristin Tårnesvik skaper et meditativt rom med intens uttrykkskraft, skriver Klassekampens anmelder.

FOTO: KUNSTNERNE

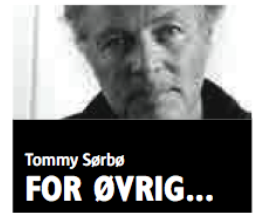
destruert, og vi har bare et fragmentarisk inntrykk av hans livsverk. Han var en av de første som tok til seg inntrykk fra samtidens amerikanske kunst, etter studier i USA tidlig på 1960-tallet. Møtet med Heyerdahls maleri «Tertiærtiden fugler» fra 1964 er et av høydepunktene i utstillingen. Heyerdahl smelter sammen impulser fra abstrakt ekspresjonisme med surrealisme. Bildet er en sterk påminnelse om en natur der mennesket er fraværende. Heyerdahls maleri danner blikkfang i et rom der Sverre Bjertnes' tegninger og en skulptur fra prosjektet «Nervous Fluids» danner en ramme om bildet. Det beriker både Bjertnes og Heyerdahls kunst. Hans engasjement i naturvern sto i økosofiens tegn. Det hvilte

på et natursyn der mennesket opptrådte som en forstyrrende og destruktiv kraft. Mest kjent er hans aksjonistiske verk «Den siste Alke», som han reiste omkring med i 1971. Aksjonen er dokumentert i en film av Jan Horne (1940–2004).

Dette er en rik og spennende utstilling som når langt ut over en politisk korrekt kuratorisk meningsytring. Det er sterkt å beklage at den ikke er fulgt av en serie seminarer der innholdet ble satt under debatt. Dessuten er dette en utstilling som skriker etter en gjennomarbeidet katalog der utstillingsbidragene kunne fått en skikkelig presentasjon og plassering inn i en relevant kunstnerisk og idéhistorisk kontekst.

Øivind Storm Bjerke
kultur@klassekampen.no

Skandale!

Tommy Sørbø
FOR ØVRIG...

Året var 1993. Stedet var Høvikodden Kunstcenter i Bærum. Jeg var på møte i Kunsthistorisk forening sammen med rundt førti andre kunsthistorikere. Plutselig var det en i forsamlingen som reiste seg og tok ordet. Hun hadde reagert på noe jeg hadde sagt i et intervju med i Aftenposten i forbindelse med en separatutstilling jeg nettopp har hatt på Galleri 27 i Oslo. Jeg hadde uttalt meg negativt om modernismen og at den ikke hadde betydd stort for meg som kunstner. Hvordan i all verden kunne jeg finne på å si noe sånt, jeg som var museumssektor på Nasjonalgalleriet? Jeg kunne da ikke ta avstand fra en hel isme. Tenk om jeg fant på å si noe slikt når jeg hadde omvisning. Det gikk ikke an. Her måtte noe gjøres!

Det var helt uvirkelig; En forsvarer av en retning i kunsten, som sto for den absolutte frihet, ønsket seg sensur! Men enda mer uvirkelig var det som skjedde etterpå. Halvparten av forsamlingen så ut til å være enig med henne! En etter en reiste de seg, kjente og profilerte kritikere, kunstkomentatorer og museumsfolk, og sa at det var en viktig debatt hun reiste, og at det var problematisk å komme med slike utspill som det jeg hadde gjort, når man var knyttet til en institusjon som Nasjonalgalleriet.

Resten av forsamlingen satt vantro og hoderystende og hørte på. En kollega reiste seg for å forsvare meg, men var så sint at hun begynte å gråte. Noen ropte at de ville gå, at styret i foreningen måtte stoppe møtet. Kaos. Høyløst krangling. Halvparten av forsamlingen reiste seg og gikk i protest. Modernismens og yrkesforbudets støttespillere ble sittende igjen. Endelig hadde de fått oppleve det viktigste kvalitetskriteriet for korrekt modernisme, en vaskeekte skandale. Så rart at de ikke har fortalt mer om det i ettertid.

Tommy Sørbø
kultur@klassekampen.no